

KULTURMILJØER I HOLBÆK BY

SYGEHJEMMET, HOLBÆK

BESKRIVELSE AF KULTURMILJØ: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

BESKRIVELSE

Historie

Syd for Holbæk Sygehus ligger Sygehjemmet, der i 1887-1889 opførtes som Holbæk Amts Tvangs-, Arbejds- og Dåreanstalt (også kaldet sindssygehospitalet). I 1954 overtog Statshospitalet i Nykøbing Sj. bygningen og indrettede psykiatrisk afdeling i bygningerne. Det stramt komponerede bygningsanlæg er tegnet af arkitekt Frederik Lauritz Levy og dannede afslutningen på Smedelundsgade indtil sygehuse-sets udvidelse i 1960'erne og 1970'erne. Sygehjemmet blev i 1994 nyindrettet og fungerer fortsat i dag som psykiatrisk afdeling.

Arkitektur

Det gamle sygehjem ligger over for det nye Holbæk Sygehus på sydsiden af Gl. Ringstedvej. Det er opført i gul tegl med røde mønstertegl. Det er to etager højt og har helvalmet skifertag. Grundplanen er symmetrisk og består af et skråtstillet kvadrat, der er åbent i det nordlige hjørne. I denne åbning ligger hovedbygningen i en nord-syd-gående akse. Anlægget er stramt komponeret, og symmetrien opleves tydeligst ved ankomsten til sygehjemmet fra syd. Bygningerne er organiseret på en måde, så der dannes en række små intime rum.

BÆRENDE ELEMENTER

- Den stramme komposition:

Anlæggets symmetriske opbygning og gennemgående materialer giver en stærk sammenhængskraft og samhørighed mellem bygningerne.

- De fine bygningsdetaljer:

Murværkets farveskift og blændinger, de tofarvede stik over vinduerne, de synlige spærender, de varierende vinduesstørrelser i stuen og på 1. sal, det velholdte skifertag, de elegante tagudhæng og de gennemgående gesimsbånd er alle elementer, der er bærende for oplevelsen af anlægget.

- Beplantningen:

Træerne er med til at underbygge anlæggets små gårdrum.

BESKRIVELSE AF KULTURMILJØ: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

TRUSLER/SÅRBARHED

- Udfyldning af rummene mellem bygningerne.
- Manglende respekt for bygningernes bærende arkitektoniske værdier.
- Manglende vedligeholdelse.
- Skilte og andre detaljer, der tager opmærksomheden fra de øvrige bygningsdetaljer.

BEVARINGSTILTAG

Konkrete tiltag

Sygehjemmet har mange bevarede bygningsdetaljer og bærer præg af en fornuftig vedligeholdelse. Forsatsvinduerne er en vigtig del af bygningernes samlede udtryk. De nyere termovinduer, der i dele af anlægget har erstattet de oprindelige forsatsvinduer, ændrer facadeudtrykket på trods af en korrekt dimensionering og sprosse-inddeling.

Vigtige pointer

Sygehjemmet er et fint anlæg, der lukker sig om sig selv og skaber nogle små byrum samtidig med, at det med sin hovedakse henvender sig mod den nye del af Holbæk Sygehus. Den stramme komposition, de mange bygningsdetaljer og placeringen ved de to vigtigste indfaldsveje til byen vidner om en bygning med en vis betydning for byen. Bygningen bør fortsat vedligeholdes på samme niveau som hidtil og de bærende bevaringsværdier bør respekteres.

KORT: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

Kort over kulturmiljøets afgrænsning samt angivelse af, hvor fotografierne er taget.

FOTOREGISTRERING: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

Foto 1:

Sygehuset set fra krydset Gl. Ringstedvej/Roskildevej. En lav mur afgrænser området, der udover selve bygningsanlægget præges af store træer.

Foto 2:

Holbæk Sygehus nord for Gl. Ringstedvej.

Foto 3:

Sygehusets hovedindgang syd for Gl. Ringstedvej. Gavlfacaden er væsentligt ombygget.

Foto 4:

Symmetrien opleves tydelig ved den sydlige indgang til sygehuset.

FOTOREGISTRERING: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

Foto 5:

Bygningerne danner nogle fine gårdrum, som suppleres af store træer.

Foto 6:

Et kig ned langs hovedbygningen.

Foto 7:

De oprindelige forsatsvinduer.

Foto 8:

Nyere vinduer i anlæggets vestfløj.

FOTOREGISTRERING: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

Foto 9:

Murværksdetaljer i anlæggets østfløj.

Foto 10:

Synlige ornamenterede spærender - en af de mange bygningsdetaljer, der kendetegner Sygehuset.

Foto 11:

Detalje ved den sydlige indgangsport.

Foto 12:

Sydvestfløjen set fra Gl. Ringstedvej.

FOTOREGISTRERING: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

Foto 13:

Den forhenværende trelængede fløj sydvest for anlægget har mistet sin ene længe.

Foto 14:

Den nu to-længede fløj blev opført i forbindelse med det øvrige anlæg.

Foto 15:

Toetages længe sydøst for hovedkompositionen.

Foto 16:

Et kig mod Sygehjemmet fra syd.

KILDEHENVISNING: SYGEHJEMMET, HOLBÆK

Miljøministeriet. Skov- og Naturstyrelsen

Kommuneatlas Holbæk

1993

Michael Hertz

Holbæk i hundred år

1986

www.kulturarv.dk/fbb

holbaeksygehus.dk

Registreringen er foretaget d. 17. september 2012.